

Majandusaasta aruanne

KAITSELIIT

Majandusaasta algus	1. jaanuar 2015. a
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2015. a
Registrikood	74000725
Adress	Toompea tn 8, Tallinn 10142 Eesti Vabariik
Telefon	+372 717 9080
Faks	+372 717 9094
Elektronpost	referent@kaitseliit.ee
Kodulehekülg	www.kaitseliit.ee

SISUKORD

KAITSELIIDU TEGEVUSARUANNE	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	13
TULEMIARUANNE	13
BILANSS	14
RAHAVOOGUDE ARUANNE	15
NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE	16
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	17
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	17
Lisa 2 Kaupade ja teenuste müük.....	23
Lisa 3 Saadud toetused ja muud tulud.....	24
Lisa 4 Tegevuskulud.....	24
Lisa 5 Raha	25
Lisa 6 Nõuded ja ettemaksed	25
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	26
Lisa 8 Materiaalne põhivara.....	27
Lisa 9 Immateriaalne põhivara.....	27
Lisa 10 Võlad tarnijatele	28
Lisa 11 Võlad töövõtjatele	28
Lisa 12 Maksukohustused.....	28
Lisa 13 Saadud ettemaksed ja muud kohustused	28
Lisa 14 Pikaajalised kohustused	29
Lisa 15 Kasutusrendid.....	29
Lisa 16 Seotud osapooled.....	30
KESKJUHATUSE ALLKIRJAD 2015. MAJANDUSAASTA ARUANDELE	31
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	32
TEGEVUSALADE LOETELU	33

KAITSELIIDU TEGEVUSARUANNE

Kaitseliidu missioon ja eesmärgid

Kaitseliit on Kaitseministeeriumi valitsemisalas tegutsev vabatahtlik, sõjaväeliselt korraldatud, relvi valdav ning sõjaväeliste harjutustega tegelev riigikaitseorganisatsioon, mis täidab temale Kaitseliidu seadusega ja selle alusel pandud ülesandeid. Kaitseliidu eesmärk on suurendada vabale tahtele ja omaalgatusele toetudes rahva valmisolekut kaitsta Eesti iseseisvust ja põhiseaduslikku korda.

Kaitseliit on alaline, kõrge valmisolekuga vabatahtlik sõjaliselt organiseeritud jõud kõikjal Eestis, eesmärgiga suurendada rahva turvalisust, liita rahvast ja kaitseväge riigi ühiseks kaitseks ning vajadusel kaitsta riiki sõjaliselt.

Kaitseliidu territoriaalne ülesehitus ehk laialdane kohalolek maakondades ning valdades on väärtus, mida tuleb alal hoida ja edasi arendada. Kaitseliit peab kujunema juhtivaks kaitsetahte esindajaks ning edendajaks „koduallas“, sh tuleb edasi arendada Kaitseliidu tegevust vastavalt regionaalsetele eripäradele ning teha koostööd teiste jõustruktuuridega, valitsusasutustega, maavanematega, kohalike omavalitsuse üksustega ja teiste partneritega.

Kaitseliit on laiapõhjaline kodanikuühendus, mis pakub oma liikmeskonnale mitmekülgseid osalusvorme. Kaitseliit seob riigikaitsega vabatahtlikke ning ühiskondlikke algatusgruppe ja pakub neile erinevaid võimalusi riigikaitstes osalemiseks.

Kaitseliidul peab olema realistlik, täidetav ja mõõdetav ning territoriaalset eripära arvestav sõjaline ülesandepüstitus. Kaitseliidu sõjalised võimed peavad vastama kaitseväge standarditele, Kaitseliidu struktuur peab olema lihtne ja ülesanded selged. Üksuste relvastamise ja varustamise prioriteetsus peab vastama reageerimiskiirusele.

Kaitseliit arendab oma organisatsiooni kaasaegsete juhtimispõhimõtete alusel administreeritava avalik-õigusliku juriidilise isikuna.

Organisatsiooni juhtimine

Kaitseliidu tegevus on reguleeritud 01.04.2013 jõustunud Kaitseliidu seaduse ja sellel põhinevate õigusaktidega. Kaitseliitu juhib Kaitseliidu ülem, kes allub vahetult Kaitseväge juhatajale. Kaitseliidu ülem on brigaadikindral Meelis Kiili, kes on nimetatud ametisse 17.12.2012.

Kaitseliidu juhtimises osalevad kollegiaalsed organid, milleks on keskorganid ja struktuuriüksuse ning selle allüksuse juhtorganid. Kaitseliidu keskkogu 25.05.2013 otsusega on valitavaks keskjuhatause liikmeks valitud Olavi Tammemäe ning keskkogu 31.05.2014 otsusega Teet Kurs ja Marek Ranne. Kaitseliidu vanematekogust lahkusid liisuheitmise tulemusel Kalev Naur, Neeme Suur, Johannes Kert, Aivar Riisalu, Mart Reino ja Heiki Arike.

Kaitseliidu keskkogu 06.06.2015 otsusega valiti vanematekogu liikmeteks Aivar Riisalu, Johannes Kert; Rein-Karl Loide, Jaan Piirsalu, Mart Reino ja Kalev Naur. Kaitseliidu keskkogu otsusega 06.06.2015 valiti keskrevisjonikomisjoni liikmeks Andrus Önnik ning Uku-Mats Peedok.

Kaitseliidu 2015. aasta tegevus toimus vastavalt Kaitseliidu seadusele, riigikaitse arengukavale 2013–2022 (RKAK), sõjalise kaitse arengukavale 2009–2018 (SKAK), sõjalise kaitse tegevuskavale 2012–2015 (SKTK), Kaitseväge juhataja määratud mahus riigi sõjalise kaitse võime ette valmistamise plaanile ning Kaitseliidu ülema käsule 2015. aastaks.

2015. aasta põhieesmärgiks oli jätkata üleminekut RKAK 2013-2022 määratud maakaitsestruktuurile, tagada Kaitseliidu igakülgne areng, eesmärgipäraselt arendada laiapindse riigikaitse ülesannete täitmiseks planeeritud allüksuste võimet ning tagada ajakohane ülevaade valmidusest.

2015. aasta lõpu seisuga oli Kaitseliidus kokku 25 001 liiget, neist 2339 Naiskodukaitse, 3190 Noorte Kotkaste ning 3576 Kodutütarde koosseisus. Tegevliikmeid oli Kaitseliidu malevates 15 896. Kaitseliidu, Naiskodukaitse ja noorteorganisatsioonide liikmeskond (noor-, tegev-, toetaja- ja auliikmed) on 2015. aasta jooksul kasvanud 1 389 liikme võrra.

Väljaõpe

Kaitseliit osales 2015. aastal Kaitseväge suurõppusel SIIL 2015, mille käigus kontrolliti maakaitse allüksuste lahinguvõimust, formeerimist ja koostegevusõppe läbiviimist.

Toimusid maakaitseringkondade staapide koostöö harjutused Kaitseväega. Suuremat rõhku pandi maakaitseringkondade allüksuste ja staapide väljaõppele ning ühiste väljaõppeürituste korraldamisele (regionaalsed õppused ja harjutused).

Kaitseliit osales 2015. aastal järgmistel suurematel üritustel ja sõjalis-sportlikel võistlustel:

- Õppus SIIL 2015 (Kaitsevägi)
- Õppus ORKAAN 2015 (Kaitseliit, Lääne MKR)
- Õppus HUNT 2015 (Kaitseliit, Põhja MKR)

- Õppus KILP 2015 (Kaitseliit, Kirde MKR)
- Õppus SIBUL 2015 (Kaitseliit, Lõuna MKR)
- PPA koostöö õppus KÄHRIK (kevad ja sügis)
- Sõjalis-sportlik luurevõistlus „Admiral Pitka luureretk 2015“

Kaitseliidu koolis viidi läbi sõjaväelise juhtimise õppesuuna täiendõppemooduleid, eriala- ja nooremallohvitseride kursuseid, inimressursi arendamise õppesuuna juhtimis- ja õpetamisoskusi ning sotsiaalseid pädevusi arendavaid kursuseid.

2015. aastal korraldati Kaitseliidus 2 337 väljaõppega seotud üritust, milles osales 60 938 vabatahtliku.

Kaitseliit korraldas 2015. aasta võidupüha paraadi Kärđlas ja maakaitsepäevad maakondades. Võidupüha paraadil Kärđlas osalesid Lääne, Pärnumaa, Saaremaa, Rapla ja Tallinna malevate allüksused, Naiskodukaitse, Kodutütarde ja Noorte Kotkaste kompaniid ning Politsei- ja Piirivalveameti rühm, Kaitseväe, Politsei- ja Piirivalveameti, Kaitseliidu ühendorkester ning KL Pärnumaa maleva orkester. Välisosalejatest osalesid paraadil soomlased, rootslased ja poolakad liputoimkondadega ning lätlased ja Eestis viibivad ameeriklased allüksustega. Kokku oli rivis 790 inimest. Paraadi lõpetasid Eesti, Norra, Itaalia ja Ühendkuningriigi õhusõidukite ülelend.

Valved

Kaitseliit tagab Kaitseministeeriumi ja selle valitsemisalas olevate riigikaitse objektide ja vara, Kaitseliidu objektide ning Brüsselis Eesti Vabariigi välisesinduse valve ja kaitse. Valveks loetakse Eesti välisesinduse, riigikaitseobjekti või riigikaitse eesmärgil kasutatava vara ja selle ümbruse jälgimist ründeohu või ründe avastamiseks, õigusrikkumise ärahoidmiseks või takistamiseks ja ohu kõrvaldamiseks ning meetmete võtmine valvatava objekti või vara puutumatus tagamiseks.

Alates 01. jaanuar 2015 lisandus Kaitseliidu valvuritega valvatavaks 15 maleva staapide valve. Tegevteenistuses korrapidajate ametikohad asendati töölepinguliste valvuritega ning valvurite koosseis suurenes 75 inimese võrra.

2015. aastal olid Kaitseliidu valve all kokku 59 objekti, sh 31 Kaitseväe objekti, 23 Kaitseliidu objekti, 4 Kaitseministeeriumi objekti ja 1 Välisministeeriumi objekt. Lisaks lepingutes määratud püsivatele objektidele on Kaitseliit ajutiselt liitlaste õppustega seonduvalt teostanud keskpõlügeni julgendamist, liitlaste pioneeritehnika valvet ning muid ajutise iseloomuga

objektide kaitset vastavalt Kaitsväe taotlustele. Valvatavate objektide valve oli 2015. aastal korraldatud 640 valvuriga.

Kaitseliidu valvetöötajad on varustatud teenistusvarustusega, mis sisaldab kaasaegset relvastust ning erivahendeid. Väljaõppe osas on läbi viidud kokku 57 valvuri erialakursust, millest 6 korraldati 2015. aastal. 2015 aastal osales kursustel 98 valvurit.

Naiskodukaitse

2015. aastal töötati Naiskodukaitse poolt välja meditsiiniväljaõppe kontseptsioon Kaitseliidus ning kinnitati meditsiini väljaõppe sanitari ja parameediku taseme õppekavad. Parameediku erialakursus Kaitseliidus on rakendatud kahetasemelise õppena - sanitari moodul ja parameediku moodul. 2015. aastal koostati kodanikukaitse kursuse/mooduli õppekava projekt ning alustati Naiskodukaitse vabatahtlike instruktorite andmebaasi loomist. Samuti koostati ringkondadele testimiseks ja tagasiside kogumiseks Naiskodukaitse baasväljaõppe käsiraamat. Läbi on viidud organisatsiooniõpetuse instruktoriga kursused.

Naiskodukaitse juhtidele viiakse jätkuvalt läbi e-õppena administreerimiskursust. Samuti on viidud e-õppesse kinnitatud toiduhügieenikursuse kava alusel toiduhügieenikursus. Toiduhügieenikursus e-õppes on kättesaadav ja avatud kõikidele Kaitseliidu liikmetele. Väljatöötatud ning tehniliselt teostatud on välikokakursuse e-õppe moodul, olles rakendamisvalmis 2016. a kursusel.

2015. aastal viidi läbi üle-eestiline suvelaager, avalike suhete ja ajaloo ning staabiassistentide erialavõistlused, koormusmatk ning laskevõistlus. Toimus välitoitlustamise, staabiassistentide, meditsiini ja avalike suhete erialakursused ning erialainstruktorite kursused.

Kaitseliidu malevates on Naiskodukaitse liikmed kaasatud formeerimismeeskondade tegevusse ning vastava väljaõppe saanud naiskodukaitsjad on rakendatud välitoitlustuse, staabiassistentide, side ja meditsiinialastes funktsioonides. Vastavalt Naiskodukaitse arengukavale ning Kaitseliidu ülema aastakäsule viiakse ringkondades läbi baasväljaõppe kursuseid.

Naiskodukaitse sümboolikakomisjoni eestvedamisel on alustatud Naiskodukaitse erialakursuste märkide väljatöötamist. Naiskodukaitse ajalookomisjon on korraldanud praktilise suunitlusega seminari ajaloo huvilistele naiskodukaitsjatele ning väljatöötanud arhivaari tegevusjuhise. Virtuaalmuuseumi jaoks on ettevalmistatud ja digitaliseeritud erinevaid ajaloolisi materjale.

Viimase viie aasta jooksul liitunud liikmete hulgas on läbiviidud küsitlus, selgitamaks välja infoallikaid ja ajendeid, mille toel on liitumine toimunud.

Kodutütred

2015. aastal kinnitati Kodutütarde sümbolika ja selle kasutamise korrad. Suuremad muutused olid seotud järgutäppide ja erialamärkide kandmises. Kasutusele tulid uudse kujundusega erialamärgid.

2015. aasta oli meedia aasta. Selle raames korraldati palju üritusi, mis olid suunatud organisatsioonist väljapoole. Toimus üle-eestiline meediapäev, kus ühel ja samal päeval kõikides ringkondades korraldati meediaalane ettevõtmine (töötoad fotograafide, ajakirjanikega, matkamängud koos linnarahvaga, viktoriin, jne). Toimus õpetliku sisuga meedialaager koostöös ajakirja Kaitse Kodu toimetusega. Uue väljanägemise sai Kodutütarde koduleht ning sotsiaalmeedia. Valemivihiku abil jõudis info Kodutütardest üle Eesti kõigi põhikooli- ja gümnaasiumiastme õppuriteni. Uue traditsioonina loodi vormikandmise päev, milleks on maikuu kolmas kolmapäev. Sellel päeval kutsuti kõiki kooli ja tööle minema vormis. Iga ringkond osales mõnes heategevuslikus projektis (lastehaiglale mänguasjade korjamine, töönaelasteaia korrastamisel, õppelaager Kodutunde saate lastele, loomade varjupaigas abistamine jmt).

Vabatahtlike juhtide töö hõlbustamiseks anti välja noortejuhi käsiraamat, mis koondab kõik olulisema dokumentatsioonist, millega vabatahtlik juht kokku puutub.

Valmis vabatahtliku noortejuhi tööülesannete kirjeldus. Kaitsti noortemagistritöö teemal „Aktiivõppe kasutamine kodutütarde koondustel“, mis aitab kaasa vabatahtlike juhtide töö planeerimisele.

Naiskodukaitse ja Kaitseleiduga korraldati koos mitmeid üritusi, matkasid, heakorrapäevasid, osaleti Naiskodukaitse tegevuses, tähistati kalendritähtpäevasid jmt. Kokku toimus koostöö-üritusi ligi 160. Valmis uurimustöö, kus selgitati välja, mis motiveerib Naiskodukaitse ja Kaitseleitu astuma peale kodutütre vanusepiiri saabumist.

Koostöös Päästeametiga osaleti KEAT programmis ning korraldati lepingujärgset väliskoostööd Läti ja Leedu noorteorganisatsioonidega. Väliskoostöö toimus ka Rootsi ja Norra kodukaitsega. Jätkus NATO laagritraditsioon, meie esindus käis Lätis korraldatud laagris (Baltic Guard). Koostöös spordiseltsiga Kalev tunnustati tublimaid sportlasi. Alustati koostööd Riigimetsa Majandamise Keskusega, osaleti Balti riikide ühises skaudilaagris oma esindusega.

Noored Kotkad

Noorte Kotkaste 2015. aasta tegevuse põhirõhk oli tuntuse suurendamisel ja positiivse kuvandi loomisel ühiskonnas. Kogu struktuuriüksusel oli eesmärk tutvustada organisatsiooni ja selle tegevusi avalikel üritustel, samuti jätkata järgu- ja erikatsetele põhinevate koolituste korraldamist.

Struktuuriüksus andis keskselt välja ajakirja Kaitse Kodu Noorte Kotkaste erinumbri, kus iga Noorte Kotkaste malev sai tutvustada oma tegevust või maleva tublisid noortejuhte. Malevad tegid senisest suuremaid jõupingutusi luua sidemeid kohaliku ajakirjandusega ja kirjutada oma sündmustest kohalikesse lehtedesse. Uudse ettevõtmisena toimus Meedialaager, mis koondas kokku meediahuvilised noored üle kogu Eesti, et Kaitseliidu ja Kaitse Kodu! ajakirjanike juhendamisel omandada ja lihvida oma ajakirjanikuvõimeid.

Uudse tegevusena toimus noorkotkastel Linnalaager, mis toimus Tallinnas. Laagri käigus tutvuti pealinna vaatamisväärsustega ning samuti mitme riiklikult olulise ametiasutusega.

Koostöös Riigimetsa Majandamise Keskusega (RMK) toimusid kolmes Eesti maakonnas ühisprojektid, mille käigus noorkotkad teostasid heakorratöid RMK loodusradadel ning omandasid RMK instruktoritelt loodusõppe teadmisi.

Vene kodukeelega noorte kaasamine toimus senisest suuremas mahus ning selles osales kokku kolm Noorte Kotkaste malevat – Tartu, Tallinn ja Põlva. Venekeelsete noorte kaasamine toimub koostööprojektina Kaitseliidu noorteorganisatsioonide ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga.

Väliskoostöö toimus varasemaga samal tasemel ning välisriikides esindas organisatsiooni 76 noorkotkast ja noortejuhti 11 korral. Välispartnereid külastati Lätis, Leedus, Rootsis, Norras ja Saksamaal.

Sportlikest tegevustest toimus spordilaager ning rühma jagu noorkotkaid osales ka Spordiselts Kalevi korraldatud meeste turnipeol. Lisaks osalesid viie maleva noorkotkad võidupüha maratonil.

Jätkus töö õppematerjalide koostamisega noorkotkaste järgukatsetele ning saabus esimene partii laagrivorme. 2015. aasta lõpus kinnitati Noorte Kotkaste sisekord.

Tsiviil- ja sõjaline koostöö (CIMIC)

Kaitseliidu eesmärk on suurendada vabale taatele ja omaalgatusele toetudes rahva valmisolekut kaitsta Eesti iseseisvust ja põhiseaduslikku korda. Selle eesmärgi täitmiseks teeb Kaitseliit koostööd kohalike omavalitsuste ja kohalike jõustruktuuridega, kelle vastutusallas on elutähtsate teenuste ja turvalisuse tagamine. Kaitseliidu tsiviil-sõjaline koostöö toimub peamiselt kahel suunal. Esiteks viiakse läbi koolitusi, seminare ja õppuseid koostöös Kaitseväe, kohalike omavalitsuste ja Politsei- ja Piirivalveametiga selleks, et selgitada välja kohalike omavalitsuste kitsaskohti, mis vajavad kriisisituatsioonides Kaitseliidu abi ning et tutvustada erinevate osapoolte tööprotseduure ja vastutavaid ametiisikuid. Teiseks korraldatakse koos Kaitseväe, kohalike omavalitsuste ja Politsei- ja Piirivalveametiga erinevaid praktilisi üritusi, mille üks eesmärk on koostöö harjutamine nii riigi siseselt kui ka välispartneritega. Riigikaitse arengukava 2013-2022 lisas Kaitseliidule ülesande toetada HNS'i (vastuvõtva riigi toetus), millest tulenevalt suurenes Kaitseliidu roll koostöös liitlasüksustega nii riigis sees kui ka väljas.

2015.a. viis Kaitseliit läbi kolm seminari, kus põhiteemaks oli Kaitseväe sõjaline operatsioon ja selle käigus täidetavad ülesanded. Üks seminar, mis käsitles kohalike omavalitsuste toetamist kriisisituatsiooni käigus ja üks seminar, milles käsitleti liitlasvägede vastuvõtmist ja vajadusi.

Liitlasüksuste tegevuse tutvustamiseks ja koostöö erinevate aspektide koordineerimiseks toimusid neljas malevas õppepäevad. Liitlaste pool oli esindatud US Civil Affair Team'ga (CAT), mis andis loenguid eelpoolnimetatud seminaridest kahel, tutvustades praktilise näite varal kriisiolukorra lahendamist.

Aasta tipnes konverentsiga, mille sihtgrupp oli Kaitseliidu vabatahtlikud malevkondade pealikud ja kompaniide ülemad, Politsei- ja Piirivalveameti prefektuuride esindajad, Päästeameti kriisireguleerimise keskuste esindajad ja Lääne maakaitseringkonna KOV esindajad. Konverentsi eesmärk oli anda osalejatele ülevaade laiapindse riigikaitse rakendamise hetkeseisust ja arutada võimalusi sellesuunalise koostöö parandamiseks.

Lisaks koostöö harjutamisele on praktilises koostöös Kaitseliidu üks eesmärgi strateegiline kommunikatsioon Kaitseliidu ja sõjalise riigikaitse tutvustamiseks. Siia loetellu kuuluvad maakondades toimuvad maakaitsepäevad, võidupüha paraad, kõikide laste isadepäev, laulupeo toetamine, riigipiiri äärsete malevate koostöö Läti ja Soomega, jms. KL erinevate välisvisiitide maht aastas on ca 130 visiiti. Sellest hinnanguliselt pooled on kas piiriülesed koostöö üritused või koostöö koordineerimisega seotud kohtumised.

Investeeringud

Kaitseliidu keskjuhatus kehtestas 2013. aastal Kaitseliidu kinnisvara ressursipõhise arengukava 2013–2016, milles kirjeldatud investeeringud lähtuvad Kaitseliidule RKAK 2013–2022 investeeringute plaanis eraldatavast ressursist.

2015. aastal valmisid suurematest ehitustöödest Jõgeva maleva staabi- ja tagalakeskus, Valgamaa maleva Metsniku 300m välilasketiir ning Alutaguse maleva Narva malevkonna staabikompleks.

Ehitusprojektidest valmis 2015. a Sakala maleva staabi- ja tagalakeskuse ehitusprojekt ja kehtestati Võrumaa maleva staabi- ja tagalakeskuse detailplaneering ning Harju maleva staabi- ja tagalakeskuse detailplaneering. Tulemuslikult, keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmisega, lõppesid Kaitseliidu, Kaitseministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaameti vahelised läbirääkimised Jõgeva maleva Utsali välilasketiiru arendamise protsessis. Samuti on Kaitseliit aktiivselt osalenud Kaitseministeeriumi koordineerimisel Lääne maleva Piirsalu 300 m lahtise välilasketiiru detailplaneeringu koostamise protsessis (kehtestamine prognoositavalt 2016. a jooksul).

2015. aasta jooksul on üheks olulisemaks tegevuseks olnud osalemine maakonnaplaneeringute koostamise protsessides, tagamaks Kaitseliidu ülesannete täitmiseks vajaliku kinnisvarakeskkonna (eelkõige välilasketiirude) arendamise eeldused. Maakondadest, kus puuduvad ka Kaitseväge laskeväljaõppeehitised, on jätkuvalt lõpliku selgusetu ja lahenduseta Põlvamaa ning Saaremaa ja töö nende maakondade maakonnaplaneeringute koostamise raames jätkub 2016. a.

2016. a üks peamistest eesmärkidest on paralleelselt uue Riigikaitse arengukava 2017–2026 koostamisega, koostada Kaitseliidu kinnisvara arengukava 2017–2022. Loomaks eeldused 2017. a ehitustöödeks, on planeeritud Harju maleva tagalakeskuse ehitusprojekti koostamine. Ülejäänud võimalike lähiaastate prioriteetsete objektide ehitusprojektide koostamised toimuvad pärast uue valdkonna arengukava valmimist.

Sisekontrollisüsteem

Sisekontrollisüsteemi oluliseks komponendiks on revisjonikomisjonid. Igas struktuuriüksuses, kus on täisealine liikmeskond, on moodustatud revisjonikomisjon, kes teostab oma struktuuriüksuses järevalvet kodukorras toodud ulatuses. Aruanded esitatakse Kaitseliidu

keskrevisjonikomisjonile, kus neid omakorda analüüsitakse ning tulemused esitatakse keskkogule.

Kaitseliidu sisekontrollisüsteemi toimimisel on oluline koht info- ja julgeolekuosakonnal, kes teostab organisatsioonisisest järelevalvet. Sellega on tagatud juhtimisprotsessidest ja Kaitseliidu ülema käsu täitmisest tulenevate mittevastavuste operatiivne hindamine ja järelevalve.

Sisekontrolli tegevusse on kaasatud Kaitseministeeriumi ja Kaitseväge peastaabi siseauditosakonnad. Koostöö on regulaarne ning on suunatud tänapäevaste sisekontrollisüsteemi osiste väljaarendamisele, ajakohastamisele ja järelevalve meetodite ühtlustamisele.

Tegevusvaldkonna areng ja majandustulemused

Eesti Vabariigi 2015. aasta eelarves moodustasid sõjalise riigikaitse kulutused tervikuna kokku 2,0% sisemajanduse koguproduktist.

Kaitseliidule eraldati sihtotstarbelise toetusena sõjalise riigikaitse eelarvest 2015. aastal 7,9% ehk 32,7 mln eurot. Kui Eesti SKP kasvas 2015. aastal 3,1%, siis sihtotstarbelise toetusena Kaitseliidule eraldatav summa kasvas võrreldes 2014. aastaga 7,4%. Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarve osakaal tervikuna suurenes 2015. aastal 7,3%.

FINANTSNÄITAJAD (tuhandetes eurodes)	2015	2014
Tegevustulud	35 195	32 855
Tegevuskulud	31 695	29 938
Finantstulud ja -kulud	1	3
Aasta tulem	3 501	2 920
Eelarve maht	32 720	33 422
Bilansimaht	40 710	36 357
Käibevarad	10 206	8 840
Põhivarad	30 504	27 517
Lühiajalised kohustused	1 794	938
Pikaajalised kohustused	201	205
Netovara	38 715	35 214

Tegevuskulud / tegevustulud	0,9	0,9
Tegevustulude muutus eelmise perioodiga (%)	7,1	10,5
Tegevuskulude muutus eelmise perioodiga (%)	5,9	17,0
Eelarvemahu muutus eelmise perioodiga (%)	-2,1	14,4
Bilansimahu muutus eelmise perioodiga (%)	12	9,1
Maksevõime tase (käibevarad / lühiajalised kohustused)	5,7	9,4
Võlakordaja (kohustused / bilansimaht)	0,1	0,1
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	1 070	1 064
sh tegevväelased	179	209
sh valvurid	630	562
Keskmine kuutöötasu (eurodes)	1 026	917
Kaitseliidu liikmeskond kokku	25 001	23 612
sh kaitseliitlaste arv	15 896	15 073
tegevliikmed	15 207	14 395
noorliikmed	312	330
toetajaliikmed	327	299
auliikmed	33	29
liikmestaatus peatatud	17	20
sh nais- ja noorteorganisatsioonide liikmete arv	9 105	8 539
naiskodukaitsjad	2 339	2 171
kodutütred	3 576	3 437
noored kotkad	3190	2 931

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

TULEMIARUANNE

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2015	2014	Lisad
Tegevustulud	35 195	32 855	
Kaupade ja teenuste müük	352	575	2
Saadud toetused	34 753	31 787	3
Muud tulud	90	493	3
Tegevuskulud	-31 695	-29 938	
Antud toetused	-46	-207	4
Tööjõukulud	-18 305	-16 957	4
Majandamiskulud	-8 262	-8 036	4
Põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus	-2 862	-2 624	7,8,9
Muud kulud	-2 220	-2 114	4
Tegevustulem	3 500	2 917	
Finantstulud ja -kulud	1	3	
Tulu hoiustelt	1	3	
Aruandeperioodi tulem	3 501	2 920	

BILANSS

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2015	31.12.2014	Lisad
VARAD KOKKU	40 710	36 357	
Käibevara kokku	10 206	8 840	
Raha	10 192	8 602	5
Nõuded ja ettemaksed	14	230	6
Varud	0	8	
Põhivara kokku	30 504	27 517	
Kinnisvarainvesteeringud	239	242	7
Materiaalne põhivara	30 265	27 271	8
Immateriaalne põhivara	0	4	9
KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU	40 710	36 357	
Lühiajalised kohustused kokku	1 794	938	
Võlad ja ettemaksed			
Võlad tarnijatele	791	746	10
Võlad töövõtjatele	170	156	11
Maksukohustused	812	30	12
Saadud ettemaksed	21	6	13
Pikaajalised kohustused kokku	201	205	14
Netovara kokku	38 715	35 214	
Kapital	5 543	5 543	
Eelmiste aastate tulem	33 172	29 671	

RAHAVOOGUDE ARUANNE

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2015	2014	Lisad
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem	3 500	2 917	
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	2 862	2 624	7,8,9
Käibemaksukulu põhivara soetuseks	788	701	4
Antud mitterahaline sihtfinantseerimine	0	160	8
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-1 875	-844	3
Kasum põhivara müügist	-7	-489	3
Korrigeeritud tegevustulem	5 268	5 069	
Käibevarade netomuutus	73	-45	
Kohustuste netomuutus	939	30	
Rahavood põhitegevusest kokku	6 280	5 054	
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse (ja immateriaalse) põhivara soetus kokku	-4 853	-4 145	
Laekunud põhivara müügist (v.a finantsinvesteeringud ja osalused)	162	534	
Laekunud intressid	1	3	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-4 690	-3 608	
Puhas rahavoog	1 590	1 446	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	8 602	7 156	5
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	10 192	8 602	5
Raha ja selle ekvivalentide muutus	1 590	1 446	

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	Kapital	Eelmiste aastate tulem	Netovara kokku
Seisuga 31.12.2013	5 543	26 751	32 294
Aruandeaasta tulem	0	2 920	2 920
Seisuga 31.12.2014	5 543	29 671	35 214
Aruandeaasta tulem	0	3 501	3 501
Seisuga 31.12.2015	5 543	33 172	38 715

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Kaitseliidu raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti heale raamatupidamistavale ja kasutades soetusmaksumuse meetodit, v.a juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti. Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid ning riigi, riigiraamatupidamiskohustuslaste, kohaliku omavalitsuse üksuste, muude avalik-õiguslike juriidiliste isikute ning teiste raamatupidamiskohustuslaste, kelle üle eelnimetatud isikutel on otseselt või kaudselt või teiste valitseva või olulise mõju all olevate isikute kaudu valitsev mõju, puhul riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Kaitseliit on iseseisev avalik-õiguslik juriidiline isik, kes on vastavalt raamatupidamise seadusele kohustatud koostama lõppenud majandusaasta kohta majandusaasta aruande.

Järgnevalt on välja toodud peamised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitlusviisi muutused

Seoses 1.01.2016 jõustunud Riigi raamatupidamise üldeeskirja muudatusega on tagasiulatuvalt muudetud tegevustoetuste kajastamise arvestuspõhimõtet. Alates 1.01.2016 kajastatakse tegevustoetusi kassapõhiselt ning usaldusväärse hinnangu olemasolul tehakse arvestuspõhimõtte muudatus tagasiulatuvalt, mistõttu on võrreldavas tulemiaruanandes, bilansis ja rahavoogude aruanandes tehtud järgmised korrigeerimised:

Tulemiaruanne

<u>Kirje</u>	<u>Esiolgne summa 2014</u>	<u>Korrigeerimine</u>	<u>Korrigeeritud summa 2014</u>
Saadud toetused	31 232	+555	31 787

Bilanss

<u>Kirje</u>	<u>Esiolgne summa 2014</u>	<u>Korrigeerimine</u>	<u>Korrigeeritud summa 2014</u>
Saadud ettemaksed	3 511	-3 505	6
Netovara	31 709	+3 505	35 214

Rahavoogude aruanne

<u>Kirje</u>	<u>Esiolgne summa 2014</u>	<u>Korrigeerimine</u>	<u>Korrigeeritud summa 2014</u>
Tegevustulem	2 362	+555	2 917
Kohustuste netomuutus	585	-555	30

Kui arvestuspõhimõtte muudatust ei oleks rakendatud, oleks aruandeaasta bilansis kajastatud sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksud summas 3 915 tuhat eurot ning akumulieeritud tulem oleks väiksem samas summas. Aruandeaasta tulemiaruanandes oleksid saadud toetused kajastatud 3 915 tuhande euro võrra väiksemas summas.

Varasemate perioodide akumulieeritud tulem on arvestuspõhimõtte tagasiulatuva muudatuse tõttu suurem 2 951 tuhande euro võrra.

Tulu kajastamine

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärset määratav.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Tulu pikema perioodi jooksul osutatavate teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest bilansipäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (so tehinguga seotud tulused ja kulusid) on võimalik usaldusväärset prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, lähtudes sisemisest intressimäärast.

Saadud toetused

Toetustena käsitletakse avaliku sektori üksuste poolt saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid ning avaliku sektori üksuste poolt antud vahendeid (antud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- 1) sotsiaaltoetused – toetused füüsilistele isikutele v.a toetused ettevõtluseks;
- 2) sihtfinantseerimine – teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- 3) tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Sihtfinantseerimisena kajastatakse projektipõhiselt saadud toetusi, mida iseloomustab kindel eesmärk koos näitajatega, mille alusel eesmärgi täitmist mõõdetakse, ajakava ja rahaline eelarve. Tuludes kajastatakse sihtfinantseerimist tekkepõhiselt. Toetuse andmise, saamise ja vahendamise tekkepõhiseks kuupäevaks loetakse kulude tegemise või põhivara soetamise kuupäev.

Sihtotstarbelised toetused võivad olla antud kas tegevuskuludeks või põhivara soetamiseks. Kui pole määratletav, kas toetus on tegevuskuludeks või põhivara soetamiseks, kajastatakse see toetusena tegevuskuludeks. Põhivara soetusega kaasneva käibemaksukulu katteks saadud sihtfinantseerimine loetakse põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimiseks.

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasel väärtuses. Teiselt avaliku sektori üksuselt mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud põhivara kajastatakse õiglasel väärtuses või kui see ei ole teada, üleandja poolt näidatud jääkväärtuses.

Saadud tegevustoetusi kasutatakse põhikirjalisteks tegevuskuludeks või investeeringute soetamiseks. Toetusega võib kaasneda aruandlus tehtud kulutuste kohta.

Tegevustoetusi kajastatakse toetuse andja poolt raha ülekandmisel kuluna ja toetuse saaja poolt tuluna raha laekumisel.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid põhitegevusest kaudsel meetodil. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh kassas ja panga arvelduskontodel olev raha, mille kasutamisel ei esine olulisi piiranguid, kuni 3-kuulised tähtajalised deposiidid ning rahaturufondi osakud.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh laenunõuded, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumus. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekavas summas. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvara algelt arvele saadaoleva tasu õiglasel väärtuses, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil. Pikaajalised intressi mitteteenivad nõuded kajastatakse nõude nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäära 4% aastas.

Laekumata nõudeid hinnatakse individuaalselt, iga arve laekumise tõenäosust käsitletakse eraldi. Nõude hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäevajärgseid, kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele.

Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine.

Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuded kantakse kuludesse.

Allahindlus kajastatakse tulemiaruanDES kuluna järgmistel ridadel:

“muud tegevuskulud” – nõuded ostjate vastu ja muud põhitegevusega seotud nõuded;

“finantstulud ja -kulud” – lühiajalised investeerimistegevusega seotud nõuded;

“finantstulud ja -kulud” – pikaajalised investeerimistegevusega seotud nõuded.

Nõuet loetakse lootusetuks, kui maleva juhatuse hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Nõuded, mille summa on suurem kui 2 000 eurot, suunatakse läbivaatamiseks ja otsustamiseks keskjuhatusele. Otsuse kinnitab keskjuhatuse. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja.

Intressitulu nõuetelt kajastatakse tulemiaruanDES real “finantstulud ja -kulud” (“muud finantstulud ja -kulud”, kui tegemist on lühiajaliste nõuetega, ning “finantstulud ja -kulud muudelt pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt”, kui tegemist on pikaajaliste nõuetega).

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid.

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis, lähtudes sellest, mis on madalam – kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna ja kajastatakse tulemiaruaandes real “majandamiskulud”.

Kaitseotstarbelised varud, mida kasutatakse ainult militaareesmärkidel, kajastatakse soetamisel kuluna. Laos ja kasutuses olevate varude koguse ja asukoha kohta peetakse bilansivälist arvestust.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuks loetakse ainult sellist maad või hoonet või osa hoonest, mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seotud kulutusi. Kinnisvarainvesteeringu edasisel kajastamisel lähtutakse soetusmaksumuse meetodist, mis tähendab, et kinnisvarainvesteeringute kajastamisel rakendatakse samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutatakse materiaalse põhivara arvestuses.

Kulumi normid kinnisvarainvesteeringutele aastas on järgmised:

Hooned	2-5%
Rajatised	2,5-10%

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2 000 eurost, välja arvatud maa, mis võetakse soetusmaksumuses arvele olenemata maksumusest.

Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kajastatakse varudes ja kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Põhivara soetusmaksumusse ei kapitaliseerita tagasisaamisele mittekuuluvaid makse ja lõive.

Avalikust sektorist tasuta saadud vara kajastatakse vastavalt vara väärtusele põhi- või väheväärtusliku varana jääkmaksumuses.

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud

järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et Kaitseliit saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärset mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Kulumi normid aastas on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

Hooned	2-5%
Rajatised	2,5-10%
Masinad ja seadmed	10-20%
Arvutustehnika	33-50%
Sõidukid ja inventar	20%
Kaitseotstarbeline	10-20%

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsioonimäärad.

Vara hakatakse amortiseerima alates selle kasutuselevõtmise kuust ning lõpetatakse selle täieliku amortiseerumise või kasutusest eemaldamise kuule eelneval kuul. Kui 100%-liselt amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse nii soetusmaksumust kui ka kogunenud kulumit bilansis seni, kuni vara on lõplikult kasutusest eemaldatud. Kui ilmneb, et vara tegelik kasulik tööiga on oluliselt erinev esialgselt hinnatust, muudetakse amortisatsiooniperioodi.

Kaitseotstarbelist põhivara, mida kasutatakse ainult militaareesmärkidel, hakatakse erandina amortiseerima alates selle soetamise kuust. Samaaegselt alustatakse vastava vara bilansivälist arvestust olemasolu ja asukoha jälgimiseks (koos varudega).

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, st edasiulatuvalt.

Põhivara ümberhindlusena võetakse olenemata tähtajast arvele peremehetuks tunnistatud vara ja maakatastrisse kantud maad, mida ei ole ükski avaliku sektori üksus varem bilansis arvele võtnud. Maa hinnatakse ümber kehtiva maa maksustamishinna järgi. Juhul kui ümberhindluse tagajärjel vara bilansiline maksumus suureneb, kajastatakse vahet uue ja vana bilansilise maksumuse vahel netovaras kirjel „Põhivara ümberhindluse tulem”.

Varade väärtuse teste ei tehta ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei ole langenud selle riknemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui Kaitseliit ei eelda selle vara kasutamist või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, tulemiaruanDES.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara, kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2 000 eurost.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsioonimäär on immateriaalsele põhivarale 30% (arvutitarkvara litsentsid).

Muutused eeldatavas kasulikus elueas või vara tulevase majandusliku kasu ajalisel struktuuris kajastatakse vastavalt kui muutusi amortisatsiooniperioodis ja -meetodis ehk kui muutust raamatupidamislikes hinnangutes.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tulemiaruaande real "Finantstulud ja -kulud", v.a need intressikulud, mis on seotud omatarbeks ehitatava materiaalse põhivara finantseerimisega (alates ehitustegevuse algusest kuni valmis vara vastuvõtmiseni).

Rendiarvestus

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid (sh hoonestusõiguse leping maa rendi osas), mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara kajastatakse rentniku bilansis miinimumrendimaksede nüüdisväärtuses, juhul kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik tööiga või rendiperiood, olenevalt sellest, mis on lühem.

Kapitalirendi tingimustel müüdüd vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Rendimaksud jagatakse finantskuluks/-tuluks ja rendikohustuse/-nõude tasumiseks selliselt, et intressimäär oleks igal ajahetkel sama.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Netovara

Kapitalina on kajastatud enne Kaitseliidu seaduse jõustumist Kaitseliidu omandis olnud varasid. Akumulieeritud ülejääk sisaldab eelmiste perioodide ja aruandeperioodi tulemit, ümberhinnatud põhivara uut soetusmaksumust ja sihtfinantseerimise arvestuspõhimõtete muutuse tulemit.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Seotud osapooled

Alates 2015. aastast on seotud osapoolteks määratud Kaitseliidu keskjuhatuse liikmed ja Kaitseliidu eelarve kuluartiklite eest vastutavad isikud riigieelarve toetuse osas, nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps ning sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju. Kuni 2014. aastani loeti seotud osapoolteks Kaitseliidu keskorganite (keskkogu, vanematekogu, keskjuhatuse, keskrevisjonikomisjon) liikmed ja nende lähedased pereliikmed ning nimetatud isikute poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad äriühingud.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse alates 01.01.2015 algavate aruandeperioodide kohta koostatavates raamatupidamise aastaaruannetes informatsioon nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või Kaitseliidu sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele, tulenevalt 24.11.2014 jõustunud riigi raamatupidamise üldeeskirja muutustest (§49). Esitlusviisi muudatused on rakendatud edasiulatuvalt, seega võrdlusandmeid ei ole 2014. aasta osas korrigeeritud.

Lisa 2 Kaupade ja teenuste müük

Kaitseliidu müügitulu jaguneb geograafiliste alade ja tegevusalade lõikes järgmiselt:

tuhandetes eurodes, aasta kohta

Geograafilised piirkonnad	2015	2014
Eesti	224	454
Belgia	128	121
Kokku	352	575

Tegevusalad	2014	2014
Üür ja rent	114	115
sh hoonestusõiguse seadmine	26	12
Muu toodete ja teenuste müük	238	460
sh valveteenused	128	121
väljaõppeteenused	67	69
trükiste ja reklaami müük	3	5
Kokku	352	575

Lisa 3 Saadud toetused ja muud tulud

Saadud toetused

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2015	2014
Tegevustoetus riigieelarvest	32 720	30 472
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	23	247
sh Keskkonnainvesteeringute Keskus SA	4	164
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	11
Saadud varad Kaitseväe asutustelt	1 875	844
Saadud liikmemaksud	107	89
Muud toetused ja annetused	28	124
Saadud toetused kokku	34 753	31 787

Muud tulud

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2015	2014
Kindlustushüvitised	5	0
Muud kahjuhüvitised	78	4
Tulud vara müügist	7	489
Muud tulud kokku	90	493

Lisa 4 Tegevuskulud

Antud toetused

2015. aastal eraldati vastavalt väljaõppeürituste läbiviimise lepingutele ja muudeks toetusteks 46 tuhat eurot (2014. a 46 tuhat eurot).

2014. aastal võõrandati üks rajatis jääkmaksumusega 160 tuhat eurot ja tagastati kaitseotstarbelise vara moderniseerimise käigus kasutuselolev vara jääkmaksumusega 1 tuhat eurot.

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2015	2014
Tööjõukulud kokku	18 305	16 957
Töötasu	13 589	12 564
Erisoodustused	78	77
Maksukulud	4 638	4 316

Majandamiskulud kokku	8 262	8 036
Administreerimiskulud	712	535
Lähetuskulud	217	190
Koolituskulud	124	102
Kinnistute, hoonete majandamiskulud	1 484	1 618
Sõidukite majandamiskulud	1 412	1 350
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	608	440
Inventari majandamiskulud	722	491
Toiduained ja toitlustusteenused	980	798
Õppevahendite ja koolituse kulud	1 141	780
Kaitseotstarbelise varustuse ja materjalikulud	628	1 478
Eri- ja vormiriietuse kulud	135	121
Muud majandamiskulud	99	133
Muud kulud kokku	2 220	2 114
Maksud, lõivud, trahvid	2 220	2 114
sh käibemaks	1 378	1 360
käibemaks põhivara soetuseks	788	701
muud maksud ja lõivud	54	53

Kaitseliidu keskmine koosseisuline töötajate arv 2015. aastal oli 1070 (2014. a 1064).
Kaitseliidu koosseisulistele töötajatele maksti töötasu 13 176 tuhat eurot (2014. a 12 161 tuhat eurot).

Lisa 5 Raha

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2015	2014
Raha pangas	10 192	8 602

Lisa 6 Nõuded ja ettemaksud

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2015	2014
Ostjatelt laekumata arved	8	27
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	0	-1
Nõuded ostjate vastu kokku	8	26
	2015	2014
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi alguses	-1	-11
Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	0	0
Lootusetuks tunnistatud nõuded	1	10
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi lõpuks	0	-1

	2015	2014
Nõuded toetuste eest	3	47
Nõuded müüdü põhivara eest	0	151
Nõuded töövõtjate vastu	3	3
Maksude ettemaksed	0	3
Ettemaksed ja muud nõuded kokku	6	204

Kirje „Nõuded toetuste eest“ kajastab Sotsiaalkindlustusameti ja Keskkonnainvesteeringute Keskus SA poolt määratud toetust.

Kirje „Nõuded töövõtjate vastu“ kajastab kinnipidamisi töötasust telefoni-, toitlustus- ja kütusekulude eest.

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

tuhandetes eurodes, aasta kohta

31.12.2014	Maa	Ehitised	Kokku
Soetusmaksumus	162	121	283
Kogunenud kulum	0	-41	-41
Jääkväärtus	162	80	242
Ümberklassifitseerimine materiaalsest põhivarast			
Soetusmaksumus	6	0	6
Kogunenud kulum	0	0	0
Jääkväärtus	6	0	6
Müük			
Soetusmaksumus	0	-6	-6
Amortisatsioonikulu	0	2	2
Jääkväärtus	0	-4	-4
Kogunenud kulum	0	-5	-5
31.12.2015			
Soetusmaksumus	168	115	283
Kogunenud kulum	0	-44	-44
Jääkväärtus	168	71	239
		2015	2014
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu		46	40
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud		13	25

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud hoonestusõiguse seadmise lepingute alusel viis objekti jääkväärtuses 116 tuhat eurot (2014.a 116 tuhat eurot), maa ja hoonete osad 73 tuhat eurot (2014. a 87 tuhat eurot), mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvatele üksustele, ning maad ja hoonete osad, mida ei kasutata, vaid hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil 51 tuhat eurot (2014.a 39 tuhat eurot).

2015. aastal saadi kinnisvarainvesteeringutelt hoonestusõiguse tulu 26 tuhat eurot (2014. a 12 tuhat eurot) ja renditulu 20 tuhat eurot (2014. a 28 tuhat eurot).

2015. aastal müüdi üks kinnistu Valgemaal, 2014. aastal toimus seitse müügitehingut.

Lisa 8 Materiaalne põhivara

tuhandetes eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	Kaitseotstarbeline põhivara	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksetes	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2014	1 511	19 579	893	3 093	336	1 859	27 271
Soetused ja parendused	1	2 972	0	707	117	181	3 978
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	48	43	1 363	421	0	0	1 875
Kulum ja allahindlus Mahakandmine jääkväärtuses	0	-1 133	-513	-1 090	-107	0	-2 843
Üle viidud kinnisvara investeeeringutesse jääkväärtuses	0	-1	-9	0	0	0	-10
Ümberklassifitseerimine	-6	0	0	0	0	0	-6
Jääkväärtus 31.12.2015	1 554	23 116	1 976	2 931	305	383	30 265
Seisuga 31.12.2014							
Soetusmaksumus	1 511	26 994	3 268	6 770	948	1 859	41 350
Kogunenud kulum	0	-7 415	-2 375	-3 677	-612	0	-14 079
Seisuga 31.12.2015							
Soetusmaksumus	1 554	31 664	4 864	7 610	1 020	383	47 095
Kogunenud kulum	0	-8 548	-2 888	-4 679	-715	0	-16 830

2015. aastal kanti maha kasutuskõlbmatu põhivara soetusmaksumusega 80 tuhat eurot ja akumulieeritud kulumiga 70 tuhat eurot (2014. a 277 tuhat eurot ja akumulieeritud kulumiga 66 tuhat eurot).

Lõpetamata tööde ja ettemaksetena kajastatakse pooleliolevad ehitused.

Lisa 9 Immateriaalne põhivara

tuhandetes eurodes

	Kokku
Jääkväärtus seisuga 31.12.2014. a	4
Kulum ja allahindlus	-4
Jääkväärtus seisuga 31.12.2015. a	0
Soetusmaksumus 31.12.2014	68
Kogunenud kulum 31.12.2014	-64
Soetusmaksumus 31.12.2015	68
Kogunenud kulum 31.12.2015	-68

Immateriaalse põhivarana on kajastatud arvutiprogrammide litsentsid.

Lisa 10 Võlad tarnijatele

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2015	2014
Võlad tarnijatele toodete ja teenuste eest	666	534
Võlad tarnijatele põhivara eest	125	212
Võlad tarnijatele kokku	791	746

Kirjel „Võlad tarnijatele“ kajastuvad lühiajalised kohustused toodete ja teenuste eest tarnijatele ja lepingulised maksed.

Lisa 11 Võlad töövõtjatele

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2015	2014
Puhkusetasude kohustus	164	150
Muud võlad töövõtjatele	6	6
Võlad töövõtjatele kokku	170	156

Lisa 12 Maksukohustused

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2015		31.12.2014	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	3	0	17
Sotsiaalmaks	0	491	0	6
Tulumaks	0	260	0	7
Töötuskindlustusmaks	0	34	0	0
Kogumispensioni makse	0	24	0	0
Kokku maksukohustused	0	812	0	30

Lisa 13 Saadud ettemaksed ja muud kohustused

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2015	2014
Järgmise perioodi tulu hoonestusõigusest	4	4
Muud kohustused	17	2
Saadud ettemaksed kokku	21	6

Kirje „Muud kohustused“ kajastab tagatistasusid.

Lisa 14 Pikaajalised kohustused

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2015	2014
Muud pikaajalised võlad	201	205
Pikaajalised kohustused kokku	201	205

Kirje „Muud pikaajalised võlad“ kajastab 3 objekti hoonestusõiguse tasu, vastavalt "Hoonestusõiguse ja ostueesõiguse seadmise lepingutele".

Lisa 15 Kasutusrendid

tuhandetes eurodes, aasta kohta

Kaitseliit kui rendileandja

	2015	2014	
Kasutusrenditulu	84	84	
Järgmiste perioodide renditulu mittekatkestatavatest rendilepingutest	53	36	
	31.12.2015	31.12.2014	
12 kuu jooksul	53	36	
Rendile antud varade bilansiline jäähmaksumus	396	440	
	Kinnisvara- investeeringud	Muud varad	Kokku
Seisuga 31.12.2015	189	207	396
Seisuga 31.12.2014	203	237	440

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud hoonestusõiguse seadmise lepingute alusel viis objekti jäähmaksumuses (116 tuhat eurot), maa ja hoonete osad 73 tuhat eurot (2014. a 87 tuhat eurot), mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvatele üksustele. Muude varade all kajastatakse materiaalsel põhivara, mida kasutatakse enda põhitegevuse tarbeks, kuid on lühiajaliselt antud ka kasutusele (lasketiirud, lennurajad, saalid jms).

Kaitseliit kui rentnik

	2015	2014
Kasutusrendikulu	287	272
Järgmiste perioodide rendikulu mittekatkestatavatest rendilepingutest	751	412
	31.12.2015	31.12.2014
12 kuu jooksul	274	136
1-5 aasta jooksul	477	276

2015.a oli sõidukite kasutusrendilepingutest tulenev rendikulu kokku 189 tuhat eurot (2014. a 184 tuhat eurot) ja ruumide kasutusrendilepingutest tulenev rendikulu kokku 98 tuhat eurot (2014. a 88 tuhat eurot).

Lisa 16 Seotud osapooled

Alates 2015. aastast on seotud osapoolteks määratud Kaitseliidu keskjuhatuse liikmed ja Kaitseliidu eelarve kuluartiklite eest vastutavad isikud riigieelarve toetuse osas, nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja laps ning sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Bilansikuupäeva seisuga puuduvad nõuded, kohustused ja lepingulised suhted seotud osapooltega.

Riigi raamatupidamise üldeeskirja muudatuse kohaselt tuleb alates 01.01.2015 algavate aruandeperioodide kohta koostatavates raamatupidamise aastaaruannetes avalikustada lisaks tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasudele ja olulistele soodustustele muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või Kaitseliidu sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele, tulenevalt 24.11.2014 jõustunud riigi raamatupidamise üldeeskirja muutustest (§49). Esitusviisi muudatused on rakendatud edasiulatuvalt, seega võrdlusandmeid ei ole 2014. aasta osas korrigeeritud.

Seotud osapoolte äriühingutelt osteti 2014. aastal teenuseid 8 tuhande euro eest.

Kaitseliidul puuduvad aruandeaastal tehingud, mis ei vasta õigusaktidele või raamatupidamiskohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele. Seotud osapooltele on arvestatud alljärgnevad tasud:

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Arvestatud töötasu	832	592
Kulude kompenseerimine	11	2

KESKJUHATUSE ALLKIRJAD 2015. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Käesolevaga kinnitame Kaitseliidu 2015. aasta majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust:

Brigaadikindral Meelis Kili juhatuse esimees */allkirjastatud digitaalselt/*

Kolonel Ilmar Tamm juhatuse liige */allkirjastatud digitaalselt/*

Olavi Tammemäe juhatuse liige */allkirjastatud digitaalselt/*

Teet Kurs juhatuse liige */allkirjastatud digitaalselt/*

Marek Ranne juhatuse liige */allkirjastatud digitaalselt/*

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Kaitseliidu keskkogule

Oleme auditeerinud kaasnevat Kaitseliidu raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2015, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning lisasid, mis sisaldavad aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.

Juhtkonna kohustus raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamiseks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitikate asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt Kaitseliidu finantsseisundit seisuga 31. detsember 2015 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Laile Kaasik
Vandeaudiitor, litsents nr 511

BDO Eesti AS
Tegevusluba nr 1
A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn 11316

Tallinn, 21. aprill 2016

TEGEVUSALADE LOETELU

tuhandetes eurodes, aasta kohta

EMTAK kood	Tegevusala	2015	2014
84249	Muud avaliku julgeoleku ja korrakaitsega seotud tegevused	128	121
68201	Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	114	342
85599	Muu mujal liigitamata koolitus	67	69
58141	Ajakirjade jm perioodika kirjastamine	3	5
84119	Mujal liigitamata riigi haldustegevus	40	38
Kokku tegevusalad		352	575

Kavandatavad tegevusalad aruandeperioodiks 01.01.-31.12.2016

84249	Muud avaliku julgeoleku ja korrakaitsega seotud tegevused
68201	Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus
85599	Muu mujal liigitamata koolitus
58141	Ajakirjade jm perioodika kirjastamine

